

Cuntas Leithreasa 2023

Vóta 45

**Breisoideachais agus Ardoideachais,
Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta**

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 45, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais seo, tá an cuntas a ghabhann leis seo ullmhaithe agam ar an méid a caitheadh sa bhliain dar críoch 31 Nollaig 2023 le haghaidh thuarastail agus chostais Oifig an Aire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta i leith seirbhísí áirithe a riarann an Oifig sin agus chun deontais áirithe a íoc.

Cuirtear an toradh caiteachais i gcomparáid leis na suimeanna arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa 2023, lena n-áirítear an méid a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair don chaiteachas don bhliain, agus soláthar do sheirbhísí soláthair chaipitiúil in 2023 as leithreasaí 2022 nár caitheadh faoi na socruithe iarchurtha maidir le tabhairt suas arna mbunú le halt 91 den Acht Airgeadais 2004.

Tá barrachas €10.079 milliún faoi dhliteanas lena ghéilleadh don Stáitchiste.

Tá an ráiteas ar pholasaithe agus prionsabail chuntasaíochta agus nótaí 1 go 6 mar chuid den chuntas.

Ráiteas ar bheartais agus prionsabail chuntasaíochta

Cuireadh na polasaithe agus na prionsabail chuntasaíochta chaighdeánacha maidir le cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóiriú an Phlean Forbartha Náisiúnta i gclár 22 de 2023, i bhfeidhm agus an cuntas á ullmhú.

Leithdháileadh costas

Soláthraíonn an Roinn Oideachais seirbhís chomhroinnte don Roinn seo le haghaidh roinnt feidhmeanna corparáideacha a bhfuil leithdháileadh comhaontaithe costas curtha i bhfeidhm ina leith chun críocha cuntasaíochta. Níl sócmhainní seasta ag an Roinn seo agus tá sócmhainní a úsáideann an Roinn seo faoi úinéireacht agus faoi rialú na Roinne Oideachais agus taifeadta sa chuntas leithreasa do Vóta 26. Tá muirear dímheasa barúlach curtha i bhfeidhm sa nóta glanchaiteachais ar sheirbhísí gaolmhara chun úsáid na sócmhainní seo a léiriú.

Ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm a chinntiú go ndéanann an Roinn córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais a chothabháil agus a fheidhmiú.

Feidhmítear an fhreagracht seo i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom féin agus do na hoibleagáidí eile atá orm mar Ard-Rúnaí. Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe airgeadais inmheánaigh ach dearbhú réasúnta agus ní dearbhú iomlán a sholáthar go ndéantar sócmhainní a chosaint, idirbhearta a údaraítear agus a thaifeadtar i gceart, agus go gcuirtear cosc ar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil. Is próiseas leanúnach é córas na rialuithe inmheánacha airgeadais a choinneáil agus coinnítear athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtacht.

Seirbhísí comhroinnte

Ó bunaíodh í in 2020, bhain an Roinn seo leas as socrú seirbhísí comhroinnte leis an Roinn Oideachais maidir le roinnt réimsí gnó agus corparáideacha. Tá na socruithe mionsonraithe a rialaíonn na seirbhísí comhroinnte seo faoi réir próisis chomhfhobartha agus doiciméadúcháin agus tá meabhráin tuisceana i bhfeidhm maidir le roinnt réimsí. Ina measc seo tá; TFC agus seirbhísí comhroinnte a sheachadadh don earnáil treasach; pleanáil chaipitil; airgeadas agus rialachas gníomhaireachta; soláthar ; fóin phóca; cosaint leanaí; Saoráil Faisnéise agus cosaint sonraí; bainistíocht taifead; sláinte agus sábháilteacht; acmhainní daonna; párolla agus riarachán pinsin.

Tá seirbhísí comhroinnte á gcur ar fáil don Roinn seo freisin le haghaidh feidhmeanna párolla agus acmhainní daonna ag an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte (NSSO).

Braithim ar litreacha dearbhaithe, mar a sholáthraíonn Oifigeach Cuntasaíochta na Roinne Oideachais agus Oifigeach Cuntasaíochta na hOifige Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte, go bhfeidhmítear na rialuithe cuí chun seirbhísí comhroinnte a sholáthar don Roinn seo.

Comhlachtaí faoi choimirce

Déanann aonaid ainmnithe laistigh den Roinn faoi stiúir Príomhoifigigh le tacaíocht ó rannáin ábhartha eile ar fud na Roinne maoirseacht ar chomhlachtaí faoi choimirce agus ar bhonn seirbhísí comhroinnte ó Aonad Rialachais Earnála na Roinne Oideachais.

Is ar gach bord, agus ar Chathaoirleach gach boird, atá an fhreagracht as sainordú agus feidhmeanna na gcomhlachtaí coimirce a sheachadadh ar an gcéad dul síos.

Is gnách go mbíonn an caidreamh idir an Roinn seo agus na comhlachtaí faoina coimirce bunaithe ar bhonn reachtúil an chomhlachta na ceanglais atá leagtha amach sa *Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit* mar atá foilsithe ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóirithe an Phlean Forbartha Náisiúnta.

Oibríonn an Roinn lena comhlachtaí faoi choimirce lena chinntiú go gcomhlíontar na coinníollacha maoirseachta atá leagtha amach sa Chód Cleachtais agus go bhfuil comhaontuithe láidre seachadta feidhmíochta, nó a gcomhaontuithe, i bhfeidhm le gach comhlacht. De réir mar is cuí, cinntíonn an

Roinn go ndéantar maoluithe teoranta ó thaobh ama nó maoluithe iomlána ó ghnéithe den chód cleachtais a chomhaontú agus a dhoiciméadú chun a riachtanais 'comhlíonadh nó míniú' a chomhlíonadh. Soláthraíonn an cód cleachtais do phlean corparáideach ilbhliantúil agus plean gnó bliantúil. Ceadaíonn na pleananna seo, faoi seach straitéis chorparáideach fhoriomlán agus tosaíochtaí bliantúla a fhorbairt agus a chomhaontú leis an Roinn.

I rith 2023, lean an Roinn le próiseas foirmiúil athbhreithnithe a chur i bhfeidhm lenar bhain comhlánú 'tuairisceán dearbhaithe comhlíonta' (CAR). Tugadh faoin athbhreithniú seo chun cabhrú le dearbhú maidir leis an méid a chloíonn comhlachtaí neamhthrachtála na Roinne le croí-chomhpháirteanna an chóid chleachtais agus ag an am céanna dearbhuithe a sholáthar maidir leis an méid atá na comhlachtaí ag comhlíonadh oibleagáidí rialachais agus reachtúla atá ag teacht chun cinn. Úsáidtear an t-ábhar rialachais a bhailítear ó CAR freisin chun cur ar chumas na Roinne cur chuige a mheas maidir le clár oibre rialachais sa todhchaí.

Laistigh den earnáil ardoideachais níos leithne, tá cóid chleachtais earnála atá ailínithe le creataí sonracha reachtaíochta agus rialála na n-ollscoileanna agus na n-institiúidí teicneolaíochta i bhfeidhm. Tá an t-athchóiriú ar shocruithe rialachais institiúide laistigh den earnáil ardoideachais leagtha amach san Acht um Údarás um Ard-Oideachas 2022.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Tá timpeallacht rialaithe ina bhfuil na heilimintí seo a leanas i bhfeidhm.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta agus sannadh an chuntasacht chomhfhreagrach.
- Tá socruithe tuairiscithe bunaithe ag gach leibhéal inar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Tá nósanna imeachta foirmiúla i bhfeidhm chun laigí suntasacha rialaithe a thuairisciú agus gníomhaíocht ceartaithe chuí a chinntiú.
- Coiste Iniúchta chun comhairle a chur orm maidir le mo chuid freagrachtaí a chomhlíonadh maidir leis an gcóras rialaithe airgeadais inmheánaigh.
- Tá nósanna imeachta maidir le gach príomhphróiseas gnó doiciméadaithe agus tá córais i bhfeidhm chun sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Tá creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm lena n-áirítear leithscaradh dualgas mar aon le córas tarmलगin agus cuntasachta, agus go háirithe, go bhfuil

- córas cuí buiséadta ann ag a bhfuil buiséad bliantúil ar a ndéanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithniú leanúnach
- déanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla ina léirítear feidhmíocht airgeadais in aghaidh réamhaisnéisí;
- oibríonn córas bainistíochta riosca laistigh den Roinn
- go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú
- tá treoirlínte rialaithe infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail ann
- cinntíonn an Roinn go bhfuil fócas cuí ar dhea-chleachtas i gceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh na dtreoirlínte ábhartha a chinntiú.

Iniúcháireacht inmheánach agus an Coiste Iniúcháireachta

Tá feidhm iniúchta inmheánaigh ag an Roinn le pearsanra atá oilte go cuí, le tacaíocht ó sholáthraí seirbhíse seachtrach, a fheidhmíonn de réir cairte scríofa. Tá a cuid oibre bunaithe ar anailís ar na rioscaí atá os comhair na Roinne agus tá a plean iniúchta bliantúil, arna fhaomhadh agamsa, bunaithe ar an anailís seo.

Tá sé mar aidhm ag an bplean iniúchta inmheánaigh, arna mhaoirsiú ag an gCoiste Iniúchta Inmheánaigh agus arna fhaomhadh ag an Ard-Rúnaí, príomhrialuithe na Roinne a chlúdach ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnta. Críochnaíodh trí iniúchadh in 2023. Ag eascairt as na hiniúchtaí a rinneadh, cuireadh roinnt moltaí iniúchta i bhfeidhm chun rialuithe a neartú agus chun dearbhú níos fearr a sholáthar maidir leis an gcreat rialachais agus an córas rialaithe inmheánaigh atá i bhfeidhm laistigh den Roinn.

Is é ról an Choiste Iniúchta ná athbhreithniú córasach leanúnach a sholáthar ar an timpeallacht rialaithe agus ar nósanna imeachta rialachais thar gach réimse gníomhaíochta a bhfuil an Roinn freagrach astu. Tacaíonn an Roinn seo leis an gCoiste Iniúchta i gcomhlíonadh a fhreagrachtaí, tá meas aici ar a neamhspleáchas agus geallann sí dóthain acmhainní a chur ar fáil chun cur ar chumas an Choiste Iniúchta a fheidhmeanna a chomhlíonadh i gceart.

Ciste Sóisialta na hEorpa

Tá Aonad Tacaíochta Chiste Sóisialta na hEorpa agus an Chiste Eorpaigh um Dhomhandú laistigh den Roinn seo freagrach as beartas agus bainistiú Chiste Sóisialta na hEorpa (CSE) in Éirinn lena n-áirítear próiseáil éileamh.

Is ar Údarás Iniúcháireachta CSE na Roinne Oideachais a fheidhmíonn le húdarás díreach an Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóiriú an Phlean Forbartha Náisiúnta atá an fhreagracht as iniúchadh a dhéanamh ar an gciste de réir théarmaí IR 188/2017 agus de réir a chairt scríofa féin. Tuairiscíonn an t-údarás iniúcháireachta do Choiste Iniúcháireachta na Roinne seo agus don Choimisiún Eorpach.

Soláthar

Deimhním go gcinntíonn an Roinn go bhfuil fócas cuí ar dhea-chleachtas soláthair agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh na dtreoirilínte ábhartha go léir a chinntiú.

Tá sonraí maidir le seacht gconradh neamhiomaíocha curtha ar fáil ag an Roinn sa tuairisceán bliantúil maidir le ciorclán 40/2002 don Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste agus don Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóirithe an Phlean Forbartha Náisiúnta.

Neamhchomhlíonadh rialacha soláthair

Chomhlíon an Roinn na treoirlínte cé is moite de shé chonradh os cionn €25,000 (gan CBL san áireamh), arbh fhiú €497,409 san iomlán le linn 2023, mar atá leagtha amach thíos.

- Ceithre chonradh le haghaidh seirbhísí tacaíochta agus bainistíochta tionscadail TF a sholáthar a bronnadh faoi chreat-chomhaontú soláthróra amháin a measadh ina dhiaidh sin a bheith neamhchomhlíontach. Bhí idir luach idir €37,700 agus €230,701 ag na conarthaí a dámhadh. Níor dámhadh aon chonarthaí breise faoin gcreat-chomhaontú seo. Fuarthas ceanglais bhreise maidir le tacaíocht theicniúil TFC trí mhionchomórtas faoi chreat OGP - Creat-Chomhaontú IIsoláthróirí chun Seirbhísí Tacaíochta Teicniúla TFC Seachtracha a Sholáthar (arna soláthar ag Foirne Acmhainní). Síníodh an conradh seo an 1 Eanáir 2024 agus chuaigh an téarma tosaigh in éag an 31 Nollaig 2025.
- Bronnadh conradh amháin, €30,800, chun bogearraí bainistíochta ar chaidrimh le custaiméirí (CRM) a sholáthar ar bhonn píolótach go dtí go bhfaighfí réiteach níos fadtéarmaí do sheirbhísí a sholáthraíonn Seirbhísí Gnó Roinnte Oideachais. Tá ardán um bainistíocht ar chaidreamh le custaiméirí á fhorbairt laistigh den Roinn faoi láthair agus tugadh táirge inmharthana íostai le déanaí do na haonaid ghnó sin de chuid ESBS a bhaineann úsáid faoi láthair as an socrú leis an soláthraí reatha seirbhíse. Táthar ag súil go n-aistreoidh ESBS chuig ardán nua in 2025.
- Bronnadh conradh amháin, €37,558, chun seirbhísí grianghrafadóireachta agus físe a sholáthar chun torthaí bheartais na Roinne a chur in iúl don phobal. Toisc gur sháraigh luach an chonartha an teorainn tairisí incheadaithe, measadh go raibh sé neamhchomhlíontach.

Tá na conarthaí thuas curtha san áireamh i dtuairisceán bliantúil na Roinne 40/2002 don bhliain 2023.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca ag an Roinn a shainaithníonn agus a thuairiscíonn príomhrioscaí agus na bearta bainistíochta atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, a mhaolú. Tá Beartas Riosca i bhfeidhm ag an Roinn freisin, lena n-áirítear Ráiteas ar Ghoile Riosca. Cabhraíonn an Coiste Riosca leis an Ard-Rúnaí agus leis an mBord Bainistíochta chun freagrachtaí bainistíochta riosca na Roinne a chomhlíonadh.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm a aithníonn na príomhrioscaí atá os comhair na Roinne agus tá siad seo aitheanta, measúnaithe agus grádaithe de réir a dtábhachta. Úsáidtear toradh na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh lena chinntiú go mbainistítear rioscaí de réir leibhéal inghlactha. Rinne an Bord Bainistíochta athbhreithniú foirmiúil ar an gclár riosca le linn 2023.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Tá nósanna imeachta foirmiúla bunaithe chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh agus don bhainistíocht agus don Bhord Bainistíochta, nuair is cuí, go tráthúil. Deimhnímh gur aithníodh príomhríoscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh aitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Tá nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na Roinne ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar obair na n-íniúcháirí inmheánacha agus seachtracha agus ar an mbainistíocht shinsearach laistigh den Roinn atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh airgeadais a fhorbairt agus a chothabháil.

Slándáil TFC

Tá TFC mar chuid de shocrú seirbhíse comhroinnte leis an Roinn Oideachais agus tá comhaontú i bhfeidhm ag leagan amach an chreata do sholáthar seirbhísí TFC, sínithe ag an dá Roinn. Deimhníonn an Roinn Oideachais a tiomantas láidir do shlándáil na gcóras TFC agus cuireann sí prótacail iolracha cibearshlándála i bhfeidhm chun slándáil a córas agus a bonneagair TF a chosaint. Déantar na bearta seo a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhonn rialta.

Tá na prótacail agus bearta cibearshlándála tacaíthe ag obair an Lárionaid Náisiúnta Cibearshlándála (NCSC) agus na Foirne Náisiúnta Freagartha Teagmhais Slándála Ríomhaireachta (NCSIR), a sholáthraíonn luathrabhaidh, foláirimh, fógraí agus scaipeadh faisnéise maidir le rioscaí agus teagmhais. Ina theannta sin, faigheann an Roinn Oideachais tacaíocht ó shaineolas slándála ó eagraíochtaí tríú páirtí iolracha. Mar chuid den Straitéis Náisiúnta Cibearshlándála 2019-2024, d'fhorbair an NCSC, i gcomhar le hOifig Phríomhoifigeach Faisnéise an Rialtais, bunchaighdeán cibearshlándála do TFC an Rialtais. Tá an caighdeán seo á chur i bhfeidhm ag an Roinn agus ag forbairt straitéis cibearshlándála bunaithe ar chomhairle agus treoir ón NCSC agus ó chomhairleoirí cibearshlándála eile.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais

Níor sainaithníodh aon laigí sa rialú inmheánach airgeadais sa Roinn i ndáil le 2023 as a dtáinig caillteanais ar gá iad a nochtadh sa chuntas leithreasa.

Colm O'Reardon

Oifigeach Cuntasaíochta

An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais,

Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht

28 Márta 2024

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 45 Breisoideachas agus Ardoideachas, Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Rinne mé iniúchadh ar an gcuntas leithreasa do Vóta 45 Breisoideachas agus Ardoideachas, Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Is é mo thuairimse go gcuirtear i láthair go cuí

- sa chuntas leithreasa fáltais agus caiteachas Vóta 45 Breisoideachas agus Ardoideachas, Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023, agus
- gur ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

An bonn leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (ISAnna) arna gcur i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta. Déantar cur síos ar mo fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar Theaghlachas an Uachtaráin agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta atá aimsithe agam leordhóthanach agus cuí chun bunús a chur le mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm as tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina leith sin.

Seamus Mac Cárthaigh

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

23 Mean Fomhair 2024

Aguisín leis an tuarascáil

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as na nithe seo a leanas:

- an cuntas leithreasa a ullmhú de réir alt 22 den *Exchequer and Audit Departments Act 1866*
- a chinntiú go gcomhlíonann an cuntas leithreasa ceanglais na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe, agus ordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun cuntas leithreasa a ullmhú atá saor ó mhíríteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, an cuntas leithreasa a iniúchadh agus tuairisciú air do Thithe an Oireachtais, á lua cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh, i mo thuairimse, a chuirtear na fáiltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair go cuí sa chuntas.

Is é mo chuspóir agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam ná dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an cuntas leithreasa saor ó mhíríteas ábhartha ar calaois nó earráid is cúis leis. Is leibhéal ard dearbhaithe é dearbhú réasúnach, ach ní ráthaíocht é go mbraithfidh iniúchadh a dhéantar de réir na ISAnna (Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht) míráiteas ábhartha i gcónaí nuair a bheidh sé ann. Féadfaidh míráiteas eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha dá bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí a dhéantar ar bhonn an chuntais leithreasa, ina n-aonar nó ina n-iomláine.

Mar chuid d'iniúchadh de réir na ISAnna, cleachtaim breithiúnas gairmiúil agus coinnim sceipteachas gairmiúil i rith an iniúchta. Agus mé ag déanamh amhlaidh,

- Sainiúim agus measúaim rioscaí an mhírítis ábhartha a bhaineann leis an gcuntas leithreasa, cibé acu de bharr calaoise nó earráide iad; dearaim agus feidhmím nósanna imeachta iniúchóireachta a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta is leor agus is cuí chun bunús a sholáthar i gcomhair mo thuairime. Is mó an riosca nach mbraithfí míráiteas ábhartha a rinneadh de bharr calaoise ná míráiteas ábhartha a rinneadh de bharr earráide, mar d'fhéadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.

- Faighim tuiscint ar an rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh a bheidh iomchuí sna cúinsí i gceist, ach ní chun tuairim a thabhairt ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Measúaim cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* de chuid fhorálacha cuntasaíochta na Roinne Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta maidir le scóip agus uainiú beartaithe an iniúchta agus torthaí suntasacha iniúchta, i measc nithe eile, lena n-áirítear aon laigí suntasacha sa rialú inmheánach a shainaithníim le linn m'iniúchta.

Tuairiscim de réir eisceachta más amhlaidh, i mo thuairimse,

- nár bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe uile a theastaigh uaim i gcomhair m'iniúchta, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta le go bhféadfaí an cuntas leithreasa a iniúchadh go héasca agus go cuí, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar an gcuntas leithreasa an ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I dtaca le m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na ISAnna an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh atá an fhaisnéis atá tugtha laistigh de neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis an gcuntas leithreasa nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó atá an chuma uirthi ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair a rinne mé, go dtagaim ar an gconclúid go bhfuil míráiteas ábhartha ann, ceanglaítear orm an fhíríc sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Ceanglaítear orm faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tuairisciú i gcás go sainaithníim aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ceanglaítear orm freisin faoi Acht 1993 tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascaíonn as m'iniúchtaí ar na cuntais leithreasa is cuí liom. I gcásanna den sórt sin, tagraítear sna tuarascálacha iniúchóireachta ar na cuntais leithreasa lena mbaineann don chaibidlí ábhartha/do na caibidlí ábhartha sa *Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* uaim, ar tuarascáil bhliantúil í.

Vóta 45 Breisoideachas agus Ardoideachas, Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht

Cuntas Leithreasa 2023

		2023		2022
		Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
Caiteachas an chláir				
A	Forbairt scileanna			
	<i>Bunfhigiúr</i>	591,686		
	<i>Forlíontach</i>	(8,174)		
		583,512	575,110	695,003
B	Ardoideachas			
	<i>Bunfhigiúr</i>	2,328,199		
	<i>Tabhairt suas iarchurtha</i>	55,169		
	<i>Forlíontach</i>	128,461		
		2,511,829	2,484,176	2,334,060
C	Taighde, nuálaíocht agus eolaíocht			
	<i>Bunfhigiúr</i>	271,790		
	<i>Forlíontach</i>	181		
		271,971	263,054	254,566
Ollchaiteachas				
	<i>Bunfhigiúr</i>	3,191,675		
	<i>Tabhairt suas iarchurtha</i>	55,169		
	<i>Forlíontach</i>	120,468		
		3,367,312	3,322,340	3,283,629
<i>Lúide</i>				
D	Leithreasaí-i-gcabhair			
	<i>Bunfhigiúr</i>	77,746		
	<i>Forlíontach</i>	13,000		
		90,746	95,944	92,361
Glanchaiteachas				
	<i>Bunfhigiúr</i>	3,113,929		
	<i>Tabhairt suas iarchurtha</i>	55,169		
	<i>Forlíontach</i>	107,468		
		3,276,566	3,226,396	3,191,268

Barrachas

Is ionann an barrachas agus an tsuim a sholáthraítear os cionn na glansuime a caitheadh atá faoi dhliteanas lena tabhairt suas don Státchiste. Faoi Alt 91 den Acht Airgeadais 2004, féadtar iomlán nó cuid d'aon leithreasaí neamhchaite le haghaidh seirbhísí soláthair caipitil a thabhairt anonn lena chaitheamh an bhliain dár gcionn. Tugadh €40.091 milliún de leithdháiltí nár caitheadh maidir le heilimintí caipitil ar aghaidh go dtí 2024.

	2023 €	2022 €
Barrachas	50,170,038	74,111,054
Tabhairt suas iarchurtha	(40,091,000)	(55,169,000)
Barrachas le géilleadh	10,079,038	18,942,054

Colm O'Reardon

Oifigeach Cuntasaíochta

An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais,

Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht

28 Márta 2024

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2023

	2023	2022
	€000	€000
Costas an chláir	3,303,627	3,268,506
Pá	16,855	13,935
Neamhphá	1,858	1,188
Ollchaiteachas	3,322,340	3,283,629
<i>Lúide</i>		
Leithreasaí-i-gcabhair	95,944	92,361
Glanchaiteachas	3,226,396	3,191,268
Athruithe ar ghlansócmhainní (Méadú)/Laghdú ar fhabhrúcháin deiridh	(1,722)	2,635
Caiteachas díreach	3,224,674	3,193,903
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile		
Glanchaiteachas ar sheirbhísí comhghaolmhara (nóta 1.1)	7,422	7,625
Cíosanna barúlacha	614	449
Glanhostas an chláir	3,232,710	3,201,977

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí comhghaolmhara

Is éard atá i suim an ghlanchaiteachais ar sheirbhísí comhghaolmhara na suimeanna a leanas i dtaca le Vóta 45 a tabhaíodh in áit eile.

	2023	2022
	€000	€000
Vóta 9 Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	24	29
Vóta 12 Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	4,012	4,179
Vóta 13 Oifig na nOibreacha Poiblí	233	199
Vóta 18 Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	26	23
Vóta 20 An Garda Síochána	244	47
Vóta 26 Oideachas	2,814	3,066
Vóta 43 Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais	33	37
Príomh-Chiste – pinsin aireachta	36	45
	7,422	7,625

Nóta 2 Ráiteas ar an Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2023

	Nóta	2023 €000	2022 €000
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.1	77,888	90,400
Réamhíocaíochtaí	2.2	5,178	6,103
Ioncam fabhraithe	2.3	1,916	771
Iarmhéideanna dochair eile	2.4	400	294
Iomlán na sócmhainní reatha		85,382	97,568
Lúide dliteanais reatha			
Costais fhabhraithe	2.5	2,074	3,576
Airgead AE le dáileadh	2.6	37,523	32,143
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.7	732	1,170
Glanhistiúcháin Stáitchiste	2.8	40,033	57,381
Iomlán na ndliteanas reatha		80,362	94,270
Glansócmhainní		5,020	3,298
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe stáit	2.9	5,020	3,298

2.1 Banc agus airgead tirim

ag an 31 Nollaig	2023 €000	2022 €000
Iarmhéideanna PMG	77,888	90,400
	77,888	90,400

2.2 Réamhíocaíochtaí

ag an 31 Nollaig	2023 €000	2022 €000
Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt (Campas Phort Láirge)	5,117	6,020
ESF rChomhtháthú	28	25
Seirbhísí comhroinnte	24	—
Eile	9	58
	5,178	6,103

2.3 Ioncam fabhraithe

ag an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ó Institiúidí Ardoideachais	1,111	771
Seirbhísí comhroinnte	320	—
Eile	485	—
	1,916	771

2.4 Iarmhéideanna dochair eile

ag an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Íocaíochtaí gníomhaireachta	5	19
An Scéim um Rothaíocht chun na hOibre	2	6
Fionraí párolla	383	—
Feidhmeanna a aistriú	—	258
Scéim an Phas Taistil	6	—
Aisghabháil tuarastail ó ranna agus gníomhaireachtaí eile	4	11
	400	294

2.5 Costais fabhraithe

ag an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Cláir chaipitiúla	1,945	3,386
Seirbhísí comhroinnte	86	108
Eile	43	82
	2,074	3,576

2.6 Airgead AE le dáileadh

ag an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
ESF PEIL 2014 – 2020	25,583	24,517
ESF EIST 2021 – 2027	11,940	7,626
	37,523	32,143

2.7 Iarmhéideanna creidmheasa eile

ag an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Suimeanna dlite don Stát		
Cáin ioncaim	237	205
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	168	140
Muirear sóisialta uilíoch	50	43
Cáin mhaoine áitiúil	1	1
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	39	66
Cáin bhreisluacha	40	378
Feidhmeanna a aistriú	38	—
Ranníocaíochtaí pinsin	64	28
Cáin conarthaí ábhartha	20	—
Fáltais bhreise ón Státchiste	75	309
	732	1,170

2.8 Glanchistiúcháin Státchiste

ag an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Barrachas le géilleadh	10,079	18,942
Tabhairt suas iarchurtha	40,091	55,169
Deontas státchiste nár tarraingíodh anuas	(10,137)	(16,730)
Glanchistiúcháin Státchiste	40,033	57,381

Arna léiriú ag:**Féichiúnaithe**

Banc agus airgead tirim	77,888	90,400
Iarmhéideanna dochair eile	400	294
	78,288	90,694

Creidiúnaithe

Airgead AE le dáileadh	(37,523)	(32,143)
Iarmhéideanna creidmheasa eile	(732)	(1,170)
	(38,255)	(33,313)
	40,033	57,381

2.9 An cuntas maoinithe stáit

	Nóta	2023	2022
		€000	€000
Iarmhéid ag an 1 Eanáir		3,298	5,933
Íocaíochtaí amach ón Vóta			
Soláthar meastacháin	Cuntas	3,276,566	
Barrachas le géilleadh	Cuntas	(10,079)	
Tabhairt suas iarchurtha		(40,091)	
Glan Vóta		3,226,396	3,191,268
Caiteachas (airgead tirim) a tabhaíodh in áit eile	1	7,422	7,625
Caiteachas neamhairgid – cíós barúlach	1	614	449
Glanchoistas an chláir	1	(3,232,710)	(3,201,977)
Iarmhéid ag 31 Nollaig		5,020	3,298

2.10 Gealltanais

a) Gealltanais dhomhanda	2023	2022
ag an 31 Nollaig	€000	€000
Earraí agus seirbhísí a sholáthar	637	896
Cláir deontas neamhchaipitil ^a	3,137,816	2,574,435
Cláir deontas caipitil ^b	910,946	835,030
Tionscadail chomhpháirtíochta poiblí príobháideacha	1,313,893	1,376,259
Iomlán na ngealltanais atá infheidhmithe go dlíthiúil	5,363,292	4,786,620

Nóta ^a Áirítear le gealltanais cláir deontas neamhchaipitil deontais a thabharfar do chomhlachtaí faoi choimirce agus d'eagraíochtaí eile lena n-áirítear ollscoileanna, ollscoileanna teicneolaíochta, institiúidí teicneolaíochta, agus boird oideachais agus oiliúna chun caiteachas reatha a mhaoiniú lena n-áirítear pá.

^b Bainneann gealltanais clár deontas caipitiúil le deontais atá geallta ag an Roinn do chomhlachtaí faoi choimirce do thionscadail chaipitil a ndéanann na comhlachtaí sin maoirsiú orthu.

b) Mórchláir deontas caipitil

Cláir deontas caipitil lena mbaineann caiteachas iomlán de €10 milliún nó níos mó

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2022	Caiteachas in 2023	Gealltanais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach an tionscadail 2023	Caiteachas iomlán ionchasach an tionscadail 2022
	€000	€000	€000	€000	€000
Ceangaltais Ghníomhaireacht a: caipiteal - foirgnimh					
B.16 HEA Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath, Foirgneamh Polaris	11,288	12,712	—	24,000	24,000
B.16 HEA Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, Mol Acadúil Ghráinseach Ghormáin	12,000	2,000	—	14,000	14,000
B.16 HEA Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, Foirgneamh E3	15,000	—	—	15,000	15,000
B.16 HEA An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, Foirgneamh Teicneolaíochta na Todhchaí	14,502	10,498	—	25,000	25,000
B.16. HEA ATU (Feistiú Cuanach Céim 1 ^a)	5,653	11,915	6,976	24,544	24,544
A.5 Ionad Barr Feabhais Oiliúna Ard- Déantúsaíochta (AMTCE) (LMETB) ^a	9,664	5,478	2,559	17,701	11,446
B.16 Ionad Eolaíochta Uí Bhriain UCD Céim III) ^b	—	17,302	7,698	25,000	—

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2022	Caiteachas in 2023	Gealltanais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach an tionscadail 2023	Caiteachas iomlán ionchasach an tionscadail 2022
	€000	€000	€000	€000	€000
Ceangaltais Ghníomhaireacht a: caipiteal - taighde					
C.5.7	18,402	3,184	12,485	34,071	30,669
Faireachlann Eorpach an Deiscirt (ESO)					
C.3.1 FEÉ	356,574	78,323	305,371	740,268	628,404
Fondúireacht Eolaíochta Éireann					
C.4.2 FEÉ	42,646	13,896	47,042	103,584	103,584
Fondúireacht Eolaíochta Éireann, Clár PhD					
Iomlán	485,729	155,308	382,131	1,023,168	876,647

Nóta ^a Tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar na mórchláir deontais chaipitil go léir a rinne an Roinn in 2023, d'aithin sí gur fágadh an tionscadal seo ar lár ó chuntais leithreasa 2022 mar gheall ar mhaoirseacht.

^b Caiteachas tionscadail a Cuireadh tús le i 2023

Athruithe suntasacha

Tugtar míniú thíos maidir le haon mhóorthionscadal ina bhfuil athrú níos mó ná €500,000 tagtha ar an gcaiteachas iomlán ionchais i gcomparáid le 2022.

A.5 Ionad Barr Feabhais Oiliúna Ard-Déantúsaíochta (AMTCE) (LMETB)

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €6.255 milliún

Tá an méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis i gcomparáid le 2022 mar gheall ar mhaoiniú a bheith curtha ar fáil do cheardlanna breise do phrintísigh leictreachais chun aghaidh a thabhairt ar fhreagairt éigeandála chun aghaidh a thabhairt ar riaráiste printíseachta.

C.5.7 Faireachlann Eorpach an Deiscirt

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €3.402 milliún

Léiríonn an méadú seo an táille bhliantúil ballraíochta don ESO a aithnítear mar ghealltanais ar bhonn bliantúil ar fhoilsiú na Meastachán Athbhreithnithe bliantúil.

C.3.1 Fondúireacht Eolaíochta Éireann

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €111.864 milliún

Ba é ba chúis go príomha leis an méadú ar an gcaiteachas iomlán a rabhthas ag súil leis ó 2022 go 2023 ná trí athnuachan bhreise Chéim 2 a bhronnadh ar ionaid taighde (€78 milliún) agus gealltanais bhreise chomhionaid (€34 milliún).

Íocaíochtaí aonadacha tionscadal comhpháirtíochta poiblí príobháidí

Tá oibleagáidí ar an Roinn faoi cheithre chonradh ar leith chun bonneagar oideachais a dhearadh, a thógáil, a mhaoiniú, a chothabháil agus a oibriú faoin múnla comhpháirtíochta poiblí príobháidí (CPP).

Is socruithe struchtúrtha iad PPPanna idir comhlachtaí san earnáil phoiblí agus infheisteoirí san earnáil phríobháideach chun tionscadail bonneagair a sholáthar a sheachadfaí murach sin trí mheicníochtaí soláthair traidisiúnta agus go ndéanfaí gach caiteachas tógála gaolmhar roimh ré. Íocann an Roinn na costais i bhfoirm táillí aonadacha míosúla scaipthe thar 25 bliain, agus an chéad mhuirear aonadach iníoctha nuair a bhíonn an tógáil críochnaithe.

Déanann an Roinn íocaíochtaí míosúla muirear aonadach leis an infheisteoir CPP ábhartha ar gach tionscadal CPP oibriúcháin. Tá dhá eilimint san íocaíocht muirear aonadach, gné an chostais sheasta agus eilimint inathraithe (innéacsaithe) a athraíonn de réir an Innéacs Praghsanna do Thomhaltóirí Uile (CPI).

Sonraítear dáta athbhreithnithe innéacsaithe i ngach conradh. A luaithe a chinntear an fachtóir innéacsaithe, ríomhtar an muirear aonadach bliantúil trí na luachanna seasta agus athróg coigeartaithe a shuimiú.

Ainm an tionscadail CPP	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2022	Caiteachas in 2023	Ceangaltais infhorghníomhaithe de réir dlí le comhlíonadh sna blianta ina dhiaidh sin	Tionscadal 2023 iomlán	Iomlán an tionscadail 2022
	€000	€000	€000	€000	€000
Cuaid Ghráinseach Ghormáin	71,919	20,730	496,085	588,734	605,836
Beart I HEIPPP	6,263	1,700	710,394	718,357	717,667
MTU - Scoil Cheoil Chorcaí	135,277	8,647	78,224	222,148	224,223
MTU - Coláiste Náisiúnta Mara na hÉireann	154,283	6,704	29,190	190,177	196,275
Iomlán	367,742	37,781	1,313,893	1,719,416	1,744,001

Athruithe suntasacha

Tugtar míniú thíos maidir le haon íocaíochtaí aonadacha ina bhfuil athrú níos mó ná €500,000 ar an gcaiteachas iomlán ionchais i gcomparáid le 2022.

- Tá baint ag an laghdú ar íocaíochtaí aonadacha faoi *Chearnóga Ghráinseach Ghormáin* (€17.102 milliún) le laghdú ar rátaí boilscithe tuartha agus le ceartú ar na 'gealltanais infhorfheidhmithe le dlí atá le comhlíonadh sna blianta ina dhiaidh sin'.
- Tá an méadú ar íocaíochtaí aonadacha faoin *mBeart HEIPPP* (€690,000) mar gheall ar an athbhreithniú innéacsaithe as a dtáinig athbhreithniú ar ríomh na réamh-mheastachán.
- Tharla an laghdú ar íocaíochtaí aonadacha faoi *MTU Ceolscoil Chorcaí* (€2.075 milliún) mar gheall ar athruithe ar rátaí boilscithe réamh-mheasta i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin chomh maith le ceartú ar na 'ceangail infheidhmithe de réir dlí atá le comhlíonadh sna blianta ina dhiaidh sin'.
- Tharla an laghdú ar íocaíocht aonadach faoi *Choláiste Náisiúnta Mara na hÉireann* (€6.098 milliún) mar gheall ar athruithe ar rátaí boilscithe réamh-mheasta i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin chomh maith le ceartú ar na 'ceangail infheidhmithe de réir dlí atá le comhlíonadh sna blianta ina dhiaidh sin'.

2.11 Dliteanais aibithe

ag an 31 Nollaig	2023 €000	2022 €000
Meastachán ar dhliteanais aibithe nár díscáoileadh ag deireadh na bliana	18	90

2.12 Dliteanais theagmhasacha

Tá dliteanais theagmhasacha measta ag an Roinn ag níos lú ná €80,000 (2022: €60,000).

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Rinneadh an caiteachas riaracháin atá leagtha amach thíos a chionroinnt ar fud na gclár, chun costais iomlána cláir a chur i láthair.

		2023		2022
		Soláthar meastacháin		Toradh
		€000	€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais			
	<i>Bunfhigiúr</i>	19,452		
	<i>Forlíontach</i>	(1,001)		
			18,451	13,935
ii	Taisteal agus cothú			
	<i>Bunfhigiúr</i>	380		
	<i>Forlíontach</i>	150		
			530	226
iii	Oiliúint agus forbairt agus speanais theagmhasacha			
	<i>Bunfhigiúr</i>	515		
	<i>Forlíontach</i>	851		
			1,366	421
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide		75	46
v	Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha			
	<i>Bunfhigiúr</i>	1,471		
	<i>Forlíontach</i>	(147)		
			1,324	352
vi	Costais áitreabh na hoifige		214	143
vii	Comhairleoireacht agus seirbhísí eile		367	—
			22,327	18,713
				15,123

Athruithe suntasacha

Tugann an méid seo a leanas breac-chuntas ar na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha caiteachais ón méid a chuirtear ar fáil (+/- 25% agus €100,000).

iii Oiliúint agus forbairt agus speanais theagmhasacha

Soláthar meastacháin €515,000; toradh €943,000

Tá an t-ardú €428,000 go príomha mar gheall ar chaiteachas ar fheachtais náisiúnta bolscaireachta lena n-áirítear Seomra ar Cíos agus Bliain Scileanna.

Ceadaíodh meastachán forlíontach €851,000 chun soláthar a dhéanamh don mhéadú ar chaiteachas. Rinneadh coigilteas ag deireadh na bliana a athdháileadh ar fho-mhírchinn eile trí virement.

v Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha

Soláthar meastacháin €1.471 milliún; toradh €334,000

Tharla an coigilteas de €1.137 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar gannchaiteachas ar sheirbhísí TF a chuirtear ar fáil trí shocrú seirbhíse comhroinnte ag an Roinn Oideachais. Cuirtear leithroinnt ar fáil sna Meastacháin Athbhreithnithe chun freastal ar chostais na seirbhíse seo agus cuirtear leithdháileadh breise ar fáil má thagann éileamh breise chun cinn. Ní raibh an leithdháileadh breise seo ag teastáil.

Rinneadh coigilteas de €147,000 a ath-leithdháileadh laistigh den Vóta mar chuid de mheastachán forlíontach agus rinneadh an coigilteas a bhí fágtha ag deireadh na bliana a ath-leithdháileadh trí virement.

vii Comhairleoireacht agus seirbhísí eile

Soláthar meastacháin €367,000; toradh €18,000

Is é an príomhchúis leis an laghdú de €349,000 i gcomparáid leis an soláthar meastachán ná riachtanas níos ísle ná mar a ceapadh do sheirbhísí comhairleoireachta agus eile sa bhliain.

Clár A Forbairt Scileanna

		2023		2022
		Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
A.1	Riarachán – pá			
	<i>Bunfhigiúr</i>	7,927		
	<i>Forlíontach</i>	(408)		
		7,519	6,868	4,430
A.2	Riarachán – neamhphá			
	<i>Bunfhigiúr</i>	1,232		
	<i>Forlíontach</i>	349		
		1,581	757	378
A.3	Deontais do SOLAS i leith costais riaracháin agus ginearálta			
	<i>Bunfhigiúr</i>	29,714		
	<i>Forlíontach</i>	(4,474)		
		25,240	24,988	24,506
A.4	Tacaíonn Ciste Sóisialta na hEorpa (CSE) agus an Ciste Eorpach um Choigeartú don Domhandú d'Oibrithe Easáitithe (EGF)			
	<i>Bunfhigiúr</i>	804		
	<i>Forlíontach</i>	147		
		951	932	264
A.5	Deontais do SOLAS i leith gníomhaíochtaí breisoideachais agus oiliúna			
	<i>Bunfhigiúr</i>	510,618		
	<i>Forlíontach</i>	(2,667)		
		507,951	501,295	626,517
A.6	Deontas do Cháilíocht agus Cáilíochtaí Éireann			
		5,935	5,935	5,118
A.7	Aoisliúntas srl. iníoctha le hiarchomhaltaí FÁS, SOLAS agus An Chomhairle Oiliúna (AnCO)			
	<i>Bunfhigiúr</i>	35,456		
	<i>Forlíontach</i>	(1,121)		
		34,335	34,335	33,790
		583,512	575,110	695,003

Athruithe suntasacha

Leagtar amach anseo a leanas na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha i gcaiteachas na gclár neamh-riaracháin (+/-5% agus €100,000).

A.3 Deontais do SOLAS i leith costais riaracháin agus ginearálta

Soláthar meastacháin €29.714 milliún; toradh €24.988 milliún

Bhí an laghdú €4.726 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar

- chostais phá laghdaithe mar gur earcaíodh líon níos lú foirne ná mar a bhí beartaithe.
- caiteachas ar chlár rCholáiste a chur siar go dtí 2024 mar gheall ar athrú ar an gcur chuige maidir le scálaithe suas go dtí díoltóirí iolracha
- caiteachas réamh-mheasta ar chumarsáid agus TFC nár tháinig chun cinn mar a bhí beartaithe.

Fritháiríodh coigilteas de €4.474 milliún i gcoinne brúnna eile ar an Vóta mar chuid de mheastachán forlíontach.

A.4 Tacaíonn Ciste Sóisialta na hEorpa (CSE) agus an Ciste Eorpach um Choigeartú don Domhandú d'Oibrithe Easáitithe (EGF)

Soláthar meastacháin €804,000; toradh €932,000

Baineann an méadú €128,000 idir an meastachán bunaidh agus an toradh go príomha le costais bhreise a thabhaítear i bhforbairt chóras nua TF CSE (2021-27) IEFAS atá á bhainistiú ag Údarás Bainistíochta CSE. Thuairiscigh foráil 2022 vs toradh gannchaiteachas comhfhreagrach a bhain leis an gcóras seo.

Ceadaíodh meastachán forlíontach de €147,000 chun soláthar a dhéanamh do na harduithe ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo.

Clár B Ardoideachas

		2023		2022
		Soláthar meastacháin		Toradh
		€000	€000	€000
B.1	Riarachán – pá			
	<i>Bunfhigiúr</i>	9,138		
	<i>Forlíontach</i>	(470)		
			8,668	7,919
B.2	Riarachán – neamhphá			7,380
	<i>Bunfhigiúr</i>	1,420		
	<i>Forlíontach</i>	400		
			1,820	873
B.3	Deontas le haghaidh costais ghinearálta an Údaráis um Ard-Oideachas			629
	<i>Bunfhigiúr</i>	15,176		
	<i>Forlíontach</i>	(3,200)		
			11,976	10,500
B.4	Deontais reatha ghinearálta d'ollscoileanna, d'institiúidí teicneolaíochta agus d'institiúidí ardoideachais ainmnithe eile			9,200
	<i>Bunfhigiúr</i>	1,285,961		
	<i>Forlíontach</i>	146,497		
			1,432,458	1,442,132
B.6	Ospidéal Fiaclóireachta Bhaile Átha Cliath (deontas)			1,332,316
	<i>Bunfhigiúr</i>	13,753		
	<i>Forlíontach</i>	99		
			13,852	13,852
B.7	Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath (deontas)			14,343
	<i>Bunfhigiúr</i>	8,186		
	<i>Forlíontach</i>	59		
			8,245	8,245
B.8	Ceol-Acadamh Ríoga na hÉireann (deontas)			7,831
	<i>Bunfhigiúr</i>	3,985		
	<i>Forlíontach</i>	29		
			4,014	4,014
B.9	Deontais d'institiúidí tríú leibhéal áirithe			3,645
	<i>Bunfhigiúr</i>	9,444		
	<i>Forlíontach</i>	1,774		
			11,218	10,710
				11,029

		2023		2022
		Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
B.10	Aoisliúntas srl. is iníoctha le hiarfhoireann na n- ollscoileanna agus na n- institiúidí teicneolaíochta			
	<i>Bunfhigiúr</i>	228,890		
	<i>Forlíontach</i>	61,330		
		290,220	291,558	341,220
B.11	Tacaíocht do mhic léinn agus costais ghaolmhara			
	<i>Bunfhigiúr</i>	430,363		
	<i>Forlíontach</i>	(80,632)		
		349,731	341,217	317,932
B.12	Gníomhaíochtaí taighde	65,550	65,550	63,450
B.13	Gníomhaíochtaí AE, idirnáisiúnta agus thuaidh theas			
	<i>Bunfhigiúr</i>	11,049		
	<i>Forlíontach</i>	2,575		
		13,624	13,170	10,022
B.14	Gníomhaireacht Forbartha Ghráinseach Ghormáin	4,013	4,013	3,510
B.15	Deontais agus seirbhísí ilghnéitheacha	657	137	137
B.16	Bonneagar tríú leibhéal			
	<i>Bunfhigiúr</i>	158,400		
	<i>Tabhairt suas iarchurtha</i>	49,169		
		207,569	192,935	132,364
B.17	Costais comhpháirtíochta poiblí príobháidí	40,000	39,758	41,221
B.18	Seirbhísí comhroinnte			
	<i>Bunfhigiúr</i>	42,214		
	<i>Tabhairt suas iarchurtha</i>	6,000		
		48,214	37,593	37,832
		2,511,829	2,484,176	2,334,061

Athruithe suntasacha

Leagtar amach anseo a leanas na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha i gcaiteachas na gclár neamh-riaracháin (+/-5% agus €100,000).

B.3 Deontas le haghaidh costais ghinearálta an Údaráis um Ard-Oideachas

Soláthar meastacháin €15.176 milliún; toradh €10.500 milliún

Is é is cúis leis an laghdú €4.676 milliún idir an meastachán bunaidh agus an toradh ná costais pá laghdaithe mar gur earcaíodh líon níos lú foirne ná mar a bhí beartaithe. Bhí coigilteas caipitil mar thoradh ar mhoill ar chostais fheistiú oifige. Tugadh caipiteal neamhchaite ar aghaidh go dtí 2024.

Rinneadh coigilteas a athdháileadh laistigh den Vóta mar chuid de mheastachán forlíontach agus trí virement ag deireadh na bliana.

B.4 Deontais reatha ghinearálta d'ollscoileanna, d'institiúidí teicneolaíochta agus d'institiúidí ardoideachais ainmnithe eile

Meastachán a dhéanamh ar sholáthar €1.286 billiún; toradh €1.442 billiún

Tharla an méadú de €156.171 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chostais a bhain leis na nithe seo a leanas.

- Bearta costais mhaireachtála lena n-áirítear laghdú aonuaire ar tháille ranníocaíochta na mac léinn do mhic léinn fochéime atá incháilithe do tháillí saor in aisce (€142 milliún) agus maoiniú chun dul i ngleic le brúnna boilscithe oibriúcháin san earnáil ardoideachais (€9.2 milliún).
- €35 milliún do chostais pá a eascraíonn as an gcomhaontú pá Móiminteam Tógála.
- €3.2 milliún chun tacaíochtaí ardoideachais a sholáthar do dhaoine aonair a bhí easáitithe ag an gcogadh san Úcráin.
- Réimse costas agus coigilteas eile as a dtagann roinnt glanfhritháirimh i gcoinne na mbrúnna caiteachais thuas.
- €9 milliún i dtreo an chéad tráthchuid táillí in aisce 2023/24

Soláthraíodh meastachán forlíontach de €146.497 milliún chomh maith le haistriú €9 milliún ó choigilteas caiteachais reatha le haghaidh méaduithe ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo.

B.9 Deontais d'institiúidí tríú leibhéal áirithe

Soláthar meastacháin €9.444 milliún; toradh €10.71 milliún

Bhí an méadú €1.266 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chostais a bhain le bearta costais mhaireachtála le haghaidh laghdú aonuaire ar tháille ranníocaíochta na mac léinn do mhic léinn fochéime a bhí i dteideal táillí saor in aisce (€1.774 milliún).

Ceadaíodh meastachán forlíontach de €1.774 milliún chun soláthar a dhéanamh d'arduithe ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo. Rinneadh coigilteas ag deireadh na bliana a ath-leithroinnt laistigh den Vóta trí virement.

B.10 Aoisliúntas srl. is infíoctha le hiarfhoireann na n-ollscoileanna agus na n-institiúidí teicneolaíochta

Soláthar meastacháin €228.89 milliún; toradh €291.558 milliún
Tharla an méadú de €62.668 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin mar gheall ar riachtanais mhaoinithe bhreise chun aghaidh a thabhairt ar dhliteanais charntha a bhaineann le scéimeanna pinsean ollscoile. Tháinig méadú freisin ar chostais phinsin iarfhoireann na n-Institiúidí Teicneolaíochta mar gheall ar líon níos mó daoine a chuaigh ar scor ná mar a ceapadh agus méaduithe ar mheánchostas na n-íocaíochtaí pinsin agus cnapshuime.

Rinne meastachán forlíontach de €61.33 milliún mar aon le haistriú €1.3 milliún ó choigilteas caiteachais reatha soláthar d'arduithe ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo.

B.11 Tacaíocht do mhic léinn agus costais ghaolmhara

Soláthar meastacháin €430.363 milliún; toradh €341.217 milliún
Bhí an glanlaghdú de €89.146 milliún i gcoibhneas leis an soláthar meastacháin mar gheall ar

- Maoiniú méadaithe arna leithdháileadh ar an gciste cúnaimh do mhic léinn agus ar an deontas ranníocaíochta táillí iarchéime mar chuid d'fhreagairt an Rialtais ar an ngéarchéim costais mhaireachtála (€9.89 milliún).
- Maoiniú méadaithe chun tacaíochtaí a sholáthar do dhaoine aonair atá easáitithe ag an gcogadh san Úcráin in oideachas tríú leibhéal in Éirinn (€2.96 milliún).
- Coigilteas mar gheall ar íocaíochtaí laghdaithe le SUSI tar éis an laghdaithe aonuaire de €1,000 ar an táille ranníocaíochta mac léinn do mhic léinn fochéime atá i dteideal táillí in aisce. Rinneadh an coigilteas seo a fhritháireamh in aghaidh an chaiteachais mhéadaithe ar fhotheideal B.4 don bheart céanna (€52 milliún).
- Tharla coigilteas breise mar gheall ar níos lú iarratas ar an scéim deontas mac léinn, bunaithe ar éileamh, ná mar a ceapadh sa bhliain acadúil 2023/24.

Rinneadh glanchoigilteas, €80.632 milliún, a athdháileadh laistigh den Vóta mar chuid de mheastachán forlíontach le haistriú de €8.514 milliún ag deireadh na bliana.

B.13 Gníomhaíochtaí AE, idirnáisiúnta agus thuaidh theas

Soláthar meastacháin €11.049 milliún; toradh €13.17 milliún
Tharla an méadú de €2.121 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chaiteachas breise a tháinig chun cinn chun tacaíochtaí a sholáthar mar stipinn mhíosúil do mhic léinn ón Úcráin easáitithe sa chóras oideachais tríú leibhéal.

Ceadaíodh meastachán forlíontach de €2.575 milliún chun dul i ngleic leis an méadú ar chaiteachas.

B.15 Deontais agus seirbhísí ilghnéitheacha

Soláthar meastacháin €657,000; toradh €137,000

Tá an laghdú €520,000 i gcoibhneas leis an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar riachtanas níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis do chaiteachas ilghnéitheach sa bhliain.

B.16 Bonneagar tríú leibhéal

Soláthar meastacháin €207.569 milliún; toradh €192.935 milliún

Tharla an laghdú €14.634 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar dhúshláin i seachadadh na dtionscadal caipitil de bharr luaineacht sa mhargadh tógála i dtéarmaí ganntanas saothair, briseadh sa slabhra soláthair ábhar agus go háirithe boilsciú praghais ábhair tar éis an chogaidh san Úcráin. Rinneadh an t-íochtarán ar an bhfotheideal seo ina iomláine go dtí 2024.

B.18 Seirbhísí comhroinnte

Soláthar meastacháin €48.214 milliún; toradh €37.593 milliún

Caiteachas caipitiúil a rabhthas ag súil leis in 2023 is mó is cúis leis an laghdú €10.621 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin chun an clár oibre a chlúdach chun feidhmchláir bhogearraí na n-ollscoileanna teicneolaíochta nua nach bhfuil ag dul ar aghaidh mar a bhí beartaithe a chumasc. Tháinig coigilteas freisin ar chostais chomhairleachta agus chaipitil ar thionscadal seirbhísí comhroinnte párolla ardoideachais. Tugadh caipiteal tearcchaite €8.912 milliún ar aghaidh go dtí 2024.

Clár C Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht

		2023		2022
		Soláthar meastacháin		Toradh
		€000	€000	€000
C.1	Riarachán – pá			
	<i>Bunfhigiúr</i>	2,387		
	<i>Forlíontach</i>	(123)		
			2,264	2,068
C.2	Riarachán – neamhphá			2,125
	<i>Bunfhigiúr</i>	370		
	<i>Forlíontach</i>	104		
			474	228
C.3	Clár forbartha eolaíochta agus teicneolaíochta			181
	<i>Bunfhigiúr</i>	240,586		
	<i>Forlíontach</i>	200		
			240,786	235,286
C.4	Clár um thaighde in institiúidí tríú leibhéal		21,928	19,932
C.5	Síntiúis le heagraíochtaí idirnáisiúnta		6,469	5,531
C.6	Costais dlí agus seirbhísí eile (lena n-áirítear Fóram Eolaíochta Domhanda)		50	9
			271,971	263,054
				254,566

Athruithe suntasacha

Leagtar amach anseo a leanas na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha i gcaiteachas na gclár neamh-riaracháin (+/-5% agus €100,000).

C.4 Clár um thaighde in institiúidí tríú leibhéal

Soláthar meastacháin €21.928 milliún; toradh €19.932 milliún

Tharla an laghdú foriomlán de €1.996 milliún idir an meastachán bunaidh agus an toradh mar gheall ar choigilteas a tugadh anonn chun freastal ar éilimh chaiteachais chaipitiúil in 2024 (€3.596 milliún). Rinneadh an coigilteas seo a fhritháireamh le méadú ar chaiteachas chun seirbhís eatramhach ríomhaireachta ardleibhéil TFC a sholáthar ar feitheamh thoradh athbhreithnithe náisiúnta chun riachtanais a chinneadh agus chun eolas a thabhairt do chinntí caipitil amach anseo (€1.6 milliún).

C.5 Síntiúis le heagraíochtaí idirnáisiúnta

Soláthar Meastacháin €6.469 milliún, toradh €5.531 milliún

Is é is cúis leis an laghdú €938,000 idir an meastachán bunaidh agus an toradh ná coigilteas a tugadh anonn chun freastal ar éilimh chaiteachais chaipitiúil in 2024 (€1.4 milliún). Rinneadh é seo a fhritháireamh ag costais bhreise a d'eascair as táillí ballraíochta méadaithe ar Fhaireachlann Dheisceart na hEorpa agus ar an tSaotharlann Eorpach um Bitheolaíocht Mhóilíneach (€0.465 milliún).

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

		2023		2022
		Measta	Réadaith e	Réadait he
		€000	€000	€000
D.1	Ranníocaí aoisliúntais		570	798
D.2	Fáltais ó mhaoiniú AE		1,637	—
D.3	Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise le luach saothair seirbhíse poiblí			
	<i>Bunfhigiúr</i>	70,589		
	<i>Forlíontach</i>	8,000		
		78,589	84,797	78,813
D.4	Ilghnéitheach			
	<i>Bunfhigiúr</i>	4,950		
	<i>Forlíontach</i>	5,000		
		9,950	10,349	12,858
Iomlán		90,746	95,944	92,361

Athruithe suntasacha

Tugann an méid seo a leanas breac-chuntas ar na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha i gceannteidil leithreasaí i gcabhair aonair (+/-5% agus €100,000).

D.1 Ranníocaí aoisliúntais

Meastachán €570,000; €798,000 réadaithe

Tháinig an méadú €228,000 i gcomparáid leis an soláthar meastacháin chun cinn toisc go raibh ranníocaíochtaí aoisliúntais breise (ASCanna) a fuarthas níos airde ná mar a bhíodhas ag súil leis mar gheall ar mhéadú ar líon na foirne agus ar dhámhachtainí pá in 2023.

D.2 Fáltais ó mhaoiniú AE

Meastachán €1.637 milliún; réadaithe € Nialas

Ba é ba chúis leis an laghdú de €1.637 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go príomha ná moill theicniúil agus cuireadh an aighneacht isteach go foirmiúil níos déanaí ná mar a ceapadh.

D.3 Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise le luach saothair seirbhíse poiblí*Meastachán €70.589 milliún; réadaithe €84.797 milliún*

D'eascair an méadú de €14.208 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin toisc go raibh ranníocaíochtaí aoisliúntais breise (ASCanna) a fuarthas níos airde ná mar a ceapadh. D'eascair an t-ardú seo mar gheall ar líon méadaithe foirne agus tionchar na ndámhachtainí pá a d'eascair as an gComhaontú Pá Móiminteam Tógála.

Ceadaíodh forlíonadh de €8 milliún don fhotheideal seo chun soláthar a dhéanamh don mhéadú ar leithreasaí a fuarthas.

D.4 Ilghnéitheach*Meastachán €4.950 milliún; €10.349 milliún réadaithe*

D'eascair an méadú €5.399 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go príomha ó airgead breise a fháil ó OT Baile Átha Cliath maidir lena ranníocaíocht i dtreo CPP Ghráinseach Ghormáin.

Ceadaíodh forlíonadh de €5 milliún don fhotheideal seo chun soláthar a dhéanamh don mhéadú ar leithreasaí a fuarthas.

4.2 Admhálacha breise is iníoctha leis an Státchiste

	2023 €000	2022 €000
Iarmhéid ag an 1 Eanáir	309	—
Maoiniú nár caitheadh a fháil ar ais	521	3,349
Aistrithe chuig an Státchiste	(755)	(3,040)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	75	309

Nóta 5 Líon foirne agus Luach saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	2023	2022
Roinn	260	229
Leibhéal treasach ^a	26,302	26,043
Gníomhaireachtaí eile	698	605
Líon na foirne ag deireadh na bliana	27,260	26,877

Nóta ^a Léiríonn sé seo poist bhunmhaoinithe amháin.

5.2 Pá

Luach saothair fhoireann na Roinne	2023	2022
	€000	€000
Pá	15,339	12,707
Liúntais ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	90	84
Liúntais eile	1	1
Ragobair	35	12
ÁSPC an Fhostóra	1,390	1,131
Pá iomlán ^{a, b}	16,855	13,935

Nóta ^a Baineann na sonraí airgeadais sa tábla seo le tuarastail agus liúntais a íoctar le fostaithe na Roinne amháin.

^b Léirítear an figiúr pá iomlán faoi nóta 3 agus scaiptear é ar fud na bhfo - chinn A.1, B.1 agus C.1.

Gníomhaireachtaí eile	2023	2022
	€000	€000
Pá	53,287	50,869
Liúntais ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	415	255
Liúntais eile	68	53
Ragobair	4	14
ÁSPC an Fhostóra	5,194	4,934
Pá iomlán	58,968	56,125

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

Foireann na Roinne	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí €10,000 nó níos mó	Íocaíocht aonair is airde	
			2023	2022
			€	€
Liúntais ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	11	4	22,309	21,619
Liúntais eile	4	—	—	—
Ragobair	12	1	14,971	—

Baineann sonraí na liúntas agus na n-íocaíochtaí ragoibre sa tábla seo le foireann na Roinne amháin.

Gníomhaireachtaí eile	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí €10,000 nó níos mó	Íocaíocht aonair is airde	
			2023	2022
			€	€
Liúntais ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	47	13	46,699	25,796
Liúntais eile	88	—	—	—
Ragobair	5	—	—	—
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	19	6	47,762	26,159

Baineann sonraí liúntais agus íocaíochtaí ragoibre sa tábla seo le baill foirne atá fostaithe ag gníomhaireachtaí a fhaigheann maoiniú ón Roinn seo.

5.4 Foireann na Roinne de réir banda pá

Líon na bhfostaithe de chuid na Roinne a sochair iomlána fostaithe (lena n-áirítear bunphá, liúntais, ragobair; gan ÁSPC fostóra, costais phinsin fostóra a áireamh) don bhliain airgeadais thit idir €20,000 agus €59,999 agus laistigh de gach banda de €10,000 ó €60,000 aníos mar seo a leanas.

Bandaí pá (€)		Líon fostaithe	
Ó	Go	2023	2022
20,000	59,999	149	146
60,000	69,999	23	14
70,000	79,999	25	24
80,000	89,999	18	10
90,000	99,999	12	17
100,000	109,999	15	11
110,000	119,999	4	2
120,000	129,999	2	—
130,000	149,999	—	—
150,000	159,999	1	—
160,000	169,999	1	2
170,000	179,999	2	—
180,000	209,999	—	—
210,000	219,999	—	1
270,000	279,999	1	—

5.5 Socruithe eile luach saothair

Athfhostaíodh beirt státseirbhíseach ar scor a bhí ag fáil pinsin státseirbhíse ar bhonn táille ar chostas iomlán €4,600. Bhí na hÍocaíochtaí a rinneadh comhsheasmhach le prionsabail Acht na bPinsean Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus na forálacha eile) 2012.

Áirítear sa chuntas caiteachas maidir le hoifigeach amháin a bhí ag fónamh lasmuigh den Roinn ar feadh 2023 ar fad nó cuid di agus a d'íoc an Roinn a thuarastal agus atá in-aisíoctha aige.

Ní áirítear sa chuntas caiteachas maidir le ceathrar oifigeach a bhí ag fónamh lasmuigh den Roinn ar feadh 2023 ar fad nó cuid de agus ar íoc an comhlacht ábhartha a dtuarastal.

5.6 Ró-íocaíochtaí párolla

ag an 31 Nollaig	Líon na bhfaighteoirí	2023 €	2022 €
Ró-íocaíochtaí tuarastail na foirne riaracháin			
Ró-íocaíochtaí	14	43,261	16,852
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	3	2,055	—

5.7 Téarnamh/iomarcaíocht

Le linn 2023, fuair beirt bhall foirne íocaíochtaí iomarcaíochta (€19,434 san iomlán) agus fuair triúr ball foirne íocaíochtaí téarfa (€56,267 san iomlán).

Fuair iar-Ard-Rúnaí na Roinne sochair téarfa freisin nuair a d'éirigh sé as in 2023 (féach nóta 5.8).

5.8 Luach saothair agus sochair an Oifigigh Chuntasaíochta

Seo a leanas luach saothair agus sochair incháinithe an Oifigigh Chuntasaíochta don bhliain airgeadais.

	2023 €000	2022 €000
Jim Breslin (go dtí an 8 Meán Fómhair 2023)		
Bunphá	161	213
Íocaíocht téarfa	114	—
Colm O'Reardon (ón 9 Meán Fómhair 2023)	55	—
	330	213

Fuair an t-iar-Ard-Rúnaí, Jim Breslin, sochair téarfa de réir na scéime téarfa a bhí i bhfeidhm d'Ard-Rúnaithe a ceapadh roimh Shamhain 2011. Chomh maith le híocaíocht téarfa a bhí comhionann le tuarastal sé mhí (féach an tábla thuas), bronnadh 9.65 bliain breise de sheirbhís bharúlach air, agus fuair sé íocaíocht luath pinsin gan laghdú achtúireach. Tá sé ina bhall den scéim aoisliúntais roimh 1995.

Tá Colm O'Reardon ina bhall de Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí do sheirbhísigh phoiblí a ceapadh tar éis an 1 Eanáir 2013. Ní théann a theidlíocht ar shochair phinsin thar théarmaí na scéime sin.

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Cúiteamh agus costais dlí

Íocaíochtaí/costais íoctha ag an Roinn

Ba iad na costais dlí iomlána a thabhaigh an Roinn in 2023 ná €265,840.

Níor sháraigh cúiteamh agus costais dlí a íocadh le linn 2023 maidir le cásanna a bhfuil baint ag an Roinn leo nó a raibh baint acu leo ná €50,000 agus tá sé san áireamh san fhigiúr iomlán thuas.

Costais charnacha cásanna críochnaithe – costais íoctha ag an Roinn.

Níor sháraigh costais charnacha cásanna dlí críochnaithe a d'íoc an Roinn in 2023 €50,000.

Íocaíochtaí arna ndéanamh ag Oifig Phríomh-Aturnae an Stáit

Le linn na tréimhse, níor íoc Oifig Phríomh-Aturnae an Stáit (CSSO) aon chostais/táillí dlí maidir le cásanna dlí a bhain leis an Roinn.

6.2 Calaois agus calaois amhrasta

Níor sainaithníodh aon chás de chalaois Roinne, calaois amhrasta nó neamhrialtachta amhrasta in 2023 nó 2022.

6.3 Díscríbhinní

	2023	2022
	€000	€000
Díscríobh ceadaithe ar mhaoiniú poiblí mídhílse	—	117
	<u>—</u>	<u>117</u>

6.4 Costais eadrána agus idir-réitigh

Níor tháinig aon chostais eadrána agus idir-réitigh chun cinn in 2023 ná in 2022.

6.5 Maoiniú ón AE

Admhálacha ó Chiste Sóisialta na hEorpa (CSE) 2023

Ní raibh aon fháltais ag eascairt as an gClár um Infhostaitheacht, Cuimsiú agus Foghlaim (PEIL) 2014-2020, ar clár cómhaoinithe de chuid Chiste Sóisialta na hEorpa (CSE) é, toisc go bhfuarthas 97% den leithdháileadh bunaidh roimhe seo. Déanfar an fuilleach a dháileadh nuair a bheidh dúnadh foirmiúil an chlár i gcrích.

D'fhormheas an Coimisiún Eorpach agus an Chomh-aireacht le linn R4 2022 an clár cómhaoinithe ó Chiste Sóisialta na hEorpa (CSE+) don tréimhse 2021-2027, Scileanna agus Oiliúint um Chuimsiú Fostaíochta (EIST). Táthar ag súil leis na fáltais réamh-mhaoinithe tosaigh le linn 2024, tar éis don Choiste Monatóireachta na Pleananna Cur Chun Feidhme a fhaomhadh.

Forbhreathnú ar Chlár CSE don Infhostaitheacht, don Chuimsiú agus don Foghlaim 2014-2020: an staid ag deireadh na bliana 2023

	Ciste Sóisialta na hEorpa (CSE) €000	Tionscnamh Fostaíochta don Aos Óg (YEI) €000	Imoibriú ^a AE €000	Iomlán €000
Leithdháileadh 2014-2020	484,516	68,145	141,604	694,265
Admhálacha suas go deireadh 2022	484,516	68,145	15,016	567,677
Admhálacha 2023	—	—	1,065	1,065
Admhálacha suas go deireadh 2023	484,516	68,145	16,081	568,742
Mar % de leithdháileadh 2014-2020	100%	100%	11%	82%

Nóta ^a Faomhadh leasú React-AE ar leithdháileadh 2014-2020 i mí na Nollag 2021.

**Forbhreathnú ar Chlár Fostaíochta, Cuimsiú, Scileanna agus Oiliúna
CSE+ 2021-2027: an staid ag deireadh na bliana 2023**

	Ciste Sóisialta na hEorpa Plus (CSE+) Iomlán €000
Leithdháileadh 2021-2027	508,380
Admhálacha suas go deireadh 2022	7,626
Admhálacha 2023	5,084
Admhálacha suas go deireadh 2023	12,710
Mar % de leithdháileadh 2021-2027	2.5%

**6.6 Maoiniú AE a dhíriú chuig comhlachtaí atá faoi choimirce
na Roinne**

Chomh maith le maoiniú deontas ón Vóta, bhí cúnamh díreach AE do chomhlachtaí faoi choimirce na Roinne le linn 2023 mar a léirítear thíos.

	2023 €000	2022 €000
Comhlacht faoi choimirce		
Údarás Ardoideachais	19,450	17,623
An Chomhairle um Thaighde in Éirinn	4,110	361
Léargas	22,895	33,381
Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann	18	270
SOLAS	32	18
	46,505	51,653

Comhlacht faoi choimirce	Cuspóir an mhaoinithe
Údarás Ardoideachais	Cur chun cinn agus riaradh an chlár Erasmus+.
An Chomhairle um Thaighde in Éirinn	HERA agus an Clár Dorothy.
Léargas	Erasmus+, ESC, LNT0, Táillí Bainistíochta agus Maoiniú Tionscadal.
Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann	Is é an QQI an pointe teagmhála Náisiúnta do NARIC agus EUROPASS agus mar sin faigheann sé maoiniú dá rannchuidiú lena thionscnaimh.
SOLAS	Gníomhaireacht AE CEDEFOP.

6.7 Ús ar íocaíocht dhéanach

	2023	2022
	€000	€000
Glan-ús iomlán íoctha	5	1

6.8 Géilleadh iarchurtha

Is éard atá i gceist le géilleadh iarchurtha coigilteas €40.091 milliún i gcaiteachas caipitiúil in 2023 sna fo-mhírchinn seo a leanas a tugadh anonn go 2024.

	€000
Cur síos ar fho-cheannteideal:	
A.3 Costais ghinearálta SOLAS	252
A.5 Deontais SOLAS	6,655
B.3 Costais ghinearálta an ÚAO	1,000
B.16 Bonneagar tríú leibhéal	14,634
B.17 Costais comhpháirtíochta poiblí príobháidí	242
B.18 Seirbhísí comhroinnte	8,912
C.3 Clár Forbartha Eolaíochta agus Teicneolaíochta	3,400
C.4 Clár um Thaighde in Institiúidí Tríú Leibhéal	3,596
C.5 Síntiúis le heagraíochtaí idirnáisiúnta	1,400
	40,091